

УДК 336.18

Люблін В.Д., к.ю.н., доцент©, Тащишин І.Б., к.ю.н., ст. викладач
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

ПЕДАГОГІЧНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ В ГАЛУЗІ АПК

Розглядається педагогічно-правові аспекти підготовки молодих спеціалістів в галузі АПК з виокремленням проблем, теоретичних та практичних питань в період проведення реформи освітньої галузі.

Ключові слова: освіта, освітня діяльність, освітні послуги, правове регулювання освітньої діяльності, якість освіти, стандартизація освіти.

Постановка проблеми. Освіта – основа розвитку суспільства, нації та держави загалом та особистості зокрема, що виступає основоположною засадою майбутнього України. Вона здійснює вплив на політичне, соціально-економічне, культурне та наукове життя суспільства. Перспективи розвитку права на освіту в Україні пов'язані передусім з кардинальними змінами у суспільстві та системі освіти, які вимагають перш за все удосконалення законодавчого регулювання. Вимоги часу диктують свої умови до надання освітніх послуг з однієї сторони та безперечно потребують своєї адаптації з педагогічної точки на засадах, які визначають майбутні роботодавці.

Аналіз останніх досліджень. В Україні над питанням якості освіти працювало і працює значне кола науковців, варто зазначити роботи Т. Лукиної, О. Ляшенко, З.І. Гуменної, В.І. Лугового, Л. Віткіна, К.В. Корсака, О.В. Савченко, В.А. Качалова. Не достатнім, на нашу думку є наукове дослідження саме педагогічно-правових засад забезпечення якості освіти та його законодавчого забезпечення, механізму управління і контролю у даній сфері, юридичної відповідальності за порушення законодавства, яке забезпечувало б якість освіти.

Мета статті. Метою даної статті є визначення механізму підготовки молодих спеціалістів в галузі АПК з конкретизацією вимог навчального процесу у розрізі педагогічно-правових аспектів.

Виклад основного матеріалу. Світова фінансово-економічна криза охопила більшість країни світу. В Україні криза позначилась на важливих для нашої держави секторах економіки, що знайшло негативне відображення на соціальній сфері, а саме – в зростанні рівня безробіття. З метою подолання кризових явищ в соціально-економічному житті України керівництво держави, спираючись на науковців і практиків в різних галузях і сферах життя суспільства, в тому числі і АПК, розробило відповідні антикризові заходи, які знайшли своє відображення в Законах та інших нормативно-правових актах. Це

© Люблін В.Д., Тащишин І.Б., 2012

збільшує рівень суспільної відповідальності науково - педагогічного складу вищих навчальних закладів за рівень професійної підготовки майбутніх фахівців.

Проблема професійної підготовки фахівців в сучасних умовах стає ключовою й основоположною для різних напрямків науки. Особливого значення набуває проблема сучасної підготовки майбутніх фахівців в галузі АПК.

Актуальність проблеми набуває зростання тому, що від прийнятих правових законів і норм в розробки і впровадженні яких беруть участь спеціалісти АПК, залежить ефективність функціонування економіки. Якщо порушити природні економічні закони прийнятою нормативно-правовою базою, то відповідно настане економічний спад, що в свою чергу призведе до глибокої економіко-соціальної кризи в суспільстві. Як наслідок це спричинить падіння рівня життя населення, зростання злочинності тощо. Для того, щоб уникнути вищевказаних подій, необхідно в процесі навчання формувати у майбутніх фахівців АПК уміння правильно використовувати тримані знання та передбачати розвиток і наслідки соціально – економічної ситуації залежно від ухвалення тих чи інших законів та власних правових дій.

Освіта – основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства.

Основними складовими нормативної бази сфери освіти в Україні є: Конституція України, Державна національна програма “Освіта”(“Україна XXI століття”), Національна доктрина розвитку освіти та Закони України “Про освіту”, “Про дошкільну освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про позашкільну освіту”, “Про професійно-технічну освіту”, “Про вищу освіту” та ін.

Закон України “Про освіту” є базовим у чинному законодавстві держави, що спрямований на врегулювання суспільних відносин у галузі навчання, виховання, професійної, наукової, загальнокультурної підготовки громадян України. Він встановлює правові, організаційні, фінансові та інші засади функціонування системи освіти, створює умови для самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства і держави.

Згідно зі статтею 22 Закону України “Про освіту” Основною метою діяльності вищого навчального закладу є забезпечення умов, необхідних для отримання особою вищої освіти, підготовка фахівців для потреб України. Специфіка навчання у вищому навчальному закладі полягає в тому, що воно є штучно організованою формою, яка запроваджена під керівництвом науково-педагогічного працівника. Для вирішення цих завдань науково-педагогічному працівнику мають бути притаманні:

- висока професійна компетентність;
- педагогічна компетентність;
- соціально-економічна компетентність;
- комунікативна компетентність;

- високий рівень загальної культури.

Виконуючі вищевказані завдання науково-педагогічний працівник повинен:

- організувати навчання на базі практики через дії та аналіз цих дій;
- формувати у студентів дослідницьких і творчих умінь, віри у власні можливості й у реальність професійних досягнень;
- підтримки соціальної інтеграції студентського колективу;
- застосування ефективних методик попередження й розв'язання міжособистісних і групових конфліктів;
- організації індивідуалізованого навчання;
- організації самонавчання студентів;
- вироблення вміння індивідуального й групового прийняття рішень, а також розв'язування різних проблем перед прийняттям рішень;
- формування вмінь самостійного планування й адаптації до змінних умов праці та інші.

Навчання майбутніх спеціалістів АПК здійснюється у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації і з метою підготовки їх до майбутньої практичної діяльності, які повинні досягнути:

- усвідомлення соціальної значущості своєї професії;
- чіткого розуміння суті, характеру і взаємодії майбутньої професії;
- володіння професійною етикою, правовою й психологічною культурою, високою етичною свідомістю, гуманністю, твердістю моральних переконань, відчуттям зобов'язання, відповідальністю за доручену справу;
- принципів і незалежність у забезпеченні виконання покладених завдань та обов'язків;
- реалізацію правових норм і забезпечення правопорядку в сфері АПК та ін.

На нашу думку для вирішення цих завдань викладач майбутніх спеціалістів галузі АПК має бути унікальним фахівцем, у якого є два основних види діяльності: наукова і педагогічна та досвід практичної діяльності. Складність підготовки викладачів полягає в тому, що вони повинні бути фахівцями, як мінімум, у трьох сферах:

- по-перше, глибоко знати наукову дисципліну, яку вони викладають;
- по-друге, знати педагогіку і психологію людини в процесі навчання, володіти належною педагогічною майстерністю;
- по-третє, мати практичний досвід.

Причому кожний чинник має велике значення для досягнення головної мети - готовність фахівця АПК до вирішення професійних завдань, які складають основу його майбутньої практичної діяльності. Чи зможе цю проблему вирішити в повному обсязі молодий випускник магістратури, який не має достатнього набутого практичного досвіду роботи за фахом та за напрямом навчальної дисципліни, яку буде викладати в навчальному закладі? Ми думаємо, що не зможе.

Висновки. Для вирішення цієї проблеми пропонується:

- для викладання навчальних дисциплін за напрямком підготовки майбутніх спеціалістів АПК залучати фахівців практиків, які мають значні досягнення в професійній діяльності, мають досвід в управлінській діяльності та володіють належною педагогічною майстерністю;
- запровадити стажування науково-практичних працівників в органах державного управління, установах, організаціях АПК з метою закріплення теоретичних знань відповідним практичним досвідом роботи;
- викладачам майбутніх фахівців АПК запроваджувати проведення практичних занять з відвідуванням підприємств, установ, організації відповідної спрямування тощо.

Література

1. Закон України “Про освіту”: від 23.05.1991 р. // ВВР України. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
2. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці / М. Згуровський // Вища школа. – 2004. – № 5–6. – С. 54–61.
3. Шаповал Р. В. Правове регулювання освіти в Україні / Р. В. Шаповал // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 1110–1115 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11srvovu.pdf>
4. Пономарьов О.С. Невідкладність проблем формування загальної професійної культури сучасних фахівців / Пономарьов О.С. // Педагогіка і психологія. – 2002. – № 3. – С.88-92.

Summary

Lublin V.D., PhD in law, Associate Professor, **Tatsishin I.B.**
*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnology
named after S. Z.Gzhytskyj*

EDUCATIONAL AND LEGAL ASPECTS OF TRAINING YOUNG PROFESSIONALS IN THE FIELD OF AGRICULTURE

An educational and legal aspects of training young professionals in the field of agriculture with specifying the problems of theoretical and practical issues during the reform of the educational sector.

Рецензент – д.е.н., професор Музика П.М.